

Opinnäytetyö (AMK)

Liiketalous

Markkinointi ja sähköinen liiketoiminta

2014

Milihate Orana, Arbenita Orana

KOSOVOLAINEN YRITTÄJÄ SUOMESSA

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Milihate Orana, Arbenita Orana

KOSOVOLAINEN YRITTÄJÄ SUOMESSA

Tämä opinnäytetyö käsittelee kosovolaisen yritystoimintaa Suomessa. Se vastaa muun muassa kysymyksiin mitä toimialaa kosovolaiset yrittäjät harjoittavat Suomessa eniten, missä päin Suomea sekä mitä ominaisuuksia kosovolainen yrittäjä omistaa.

Teoriaosuudessa määritellään yrittäjyys ja yrittäjältä vaadittavia ominaisuuksia sekä katsotaan maahanmuuttajia yrittäjinä Suomessa. Keskeisiksi kohdiksi nousee myös Salon seudun tuki maahanmuuttajien koulutukseen. Kerromme, mitä koulutus ja kurssi mahdollisuuksia on tarjolla Salossa. Teoriaosuuden toisessa luvussa keskitytään enemmän maahanmuuttajiin Suomessa. Tarkastelomme Suomen väestöä äidinkielen mukaan, ulkomaalaisten määrää alueittain Suomessa 2011. Huomioimme erityisesti albaniaa puhuvien maahanmuuttajien sijoittumista Suomeen.

Tutkimusosuudessa haastatellaan syvähaastattelun avulla kosvolaista yrittäjää Suomessa. Erityisesti keskitytään maahanmuuttajan yritystoiminnan perustamiseen Suomessa, mitkä ovat kosovolaisen yrittäjän vahvuudet ja heikkoudet. Vertaillaan erilaisia piirteitä molempien maiden yrityskulttuurissa.

ASIASANAT:

Kosovo, maahanmuuttaja, yrittäjyys, yrittäjä, liiketoiminta, Salon seutu, koulutus

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Business | E-business and marketing

2014 | 26

Monica Tamminen

Milihate Orana, Arbenita Orana

KOSOVAR ENTREPRENEUR IN FINLAND

This thesis deals with Kosovar business in Finland. It is responsible for, among other things on questions such as; the industry to the people of Kosovo entrepreneurs engaged in the most in Finland, where in the Finnish as well as what kind of the fortunes of Kosovar businessman holds.

The theoretical part defines entrepreneurship and entrepreneurial characteristics and and investigated immigrants as an entrepreneurs in Finland. As a key point of paragraphs Salo will also support the training of immigrants in the region. We will see what the training / course opportunities are available in Salo, Finland.

The theoretical part of the second chapter focuses more on immigrants in Finland. We regard at the Finnish population by mother tongue, the number of foreigners region in Finland in 2011. On this thesis we pay special attention to Albania speaking immigrants are settle in Finland.

A part of the interviews contain the deep interviews with Kosovar entrepreneurs in Finland. In particular, the focus on immigrant entrepreneurship, the establishment of Finland, what are the Kosovars entrepreneur's strengths and weaknesses. The differences between the two countries on corporate culture.

KEYWORDS:

Kosovo, immigrant, entrepreneurship, entrepreneur, business, Salo's region, education.

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	5
2 YRITTÄJYYS KÄSITTEENÄ	6
2.1. Yrittäjyys ja yrittäjältä vaadittavat ominaisuudet	6
2.2. Maahanmuuttajat yrittäjinä Suomessa	7
2.3. Yrittäjyysaktiivisuus äidinkielen mukaan	9
2.4. Kosovon liiketoiminta ja työllistyminen	11
2.5. Suomi tukemassa Kosovoa	12
3 SALON SEUDUN TUKI MAAHANMUUTTAJIEN KOULUTUKSEEN	14
3.1. Koulutus ja kurssit	14
4 MAAHANMUUTTAJAT SUOMESSA	16
4.1. Suomen väestö äidinkielen mukaan	16
4.2. Ulkomaalaisten määrä alueittain Suomessa 2011	17
5 TUTKIMUS: KOSOVOLAISEN YRITYS SUOMESSA	19
5.1. Kosovolainen yrittäjä Suomessa	19
6 TUTKIMUKSEN JOHTOPÄÄTÖKSET	22
LÄHTEET	24

1 JOHDANTO

Suomessa maahanmuuttajien yritystoiminta on vilkastunut huomattavasti 2000-luvulla. Vaikuttavia tekijöitä tutkijoiden mukaan ovat olleet muun muassa maahanmuuttajissa vahvasti elävä yrittäjyyden perinne sekä matalampi riskinotto-
kynnys kuin kantaväestöllä. Yrittäjyysaktiviteetti eroaa kuitenkin maahanmuuttajien välillä ja tämän lisäksi eri kansallisuudet erikoistuvat omille toimialoilleen. (Tilastokeskus.fi)

Tässä opinnäytetyössä olemme kiinnostuneet Suomessa asuvien kosovolaisien yritystoiminnasta Suomessa. Käytimme opinnäytetyössä kvalitatiivista tutkimusmenetelmää. Haastattelevana meillä oli kosvolainen yrittäjä Suomessa. Kvalitatiivisen eli laadullisen tutkimuksen ominaisuuksien tavoin meillä oli avoimia kysymyksiä yrittäjälle. Tämän perusteella yritimme ymmärtää yrittäjän näkökulmia ja ilmaisuja. Kävimme vilkasta vuorovaikutusta hänen kanssaan. Tutkimme sitä, onko kosvolaisilla yrittäjillä erityispiirteitä, jotka auttavat heitä kilpailemaan suomalaisten yritysten kanssa sekä, mitä erityisesti kosvolaiset yrittäjät harjoittavat Suomessa. Tutkimme myös sitä, missä päin Suomea kosvolaisia yrittäjiä on eniten ja mihin kaupunkeihin erityisesti yritykset ovat perustettu.

Kosvolaisen yrittäjän mukaan kosvolaisia yrittäjiä on eniten Helsingin seudulla, yleisimmät toimialat ovat rakennus- ja ravintoala. Haastattelun myötä saimme selville, että suomenkielentaito on isossa roolissa niin yritystoiminnan perustamisessa kuin sopeutumisessa yhteiskuntaan. Oma aktiivisuus sekä asenne vahvistavat yrittäjän hyviä puolia. Vaikeuksia tuottavat jonkin verran kulttuurierot, esimerkiksi täsmällisyys, sekä tietämättömyys asioista yrityksen perustamiseen. Salon kaupunki tarjoaa maahanmuuttajille hyviä suomenkielen koulutuksia sekä uravalmennuksia työelämäänsä, jonka jälkeen maahanmuuttajan on helpompi työllistyä Suomessa tai aloittaa oman yritystoiminnan harjoittamista.

2 YRITTÄJYYS KÄSITTEENÄ

Tässä luvussa keskitytään aluksi määrittelemään yrittäjyyttä ja yrittäjältä vaadittavia ominaisuuksia sekä tutustutaan tarkemmin Suomessa asuvien maahanmuuttajien yrittäjyyteen. Luvussa tarkastellaan myös maahanmuuttajien syitä yrittäjyyteen sekä maahanmuuttajien vaikeudet ja edut yrittäjinä. Taulukoiden avulla tarkastelemme vielä yrittäjäaktiivisuutta äidinkielen mukaan. Taulukoista nähdään myös vieraskielisten miesten sekä naisten yrittäjyysaktiivisuutta äidinkielen mukaan. Yrittäjyyden rinnalle olemme tuoneet taulukon, jossa nähdään ulkomaalaisten ja koko väestön työttömyysasteet.

2.1. Yrittäjyys ja yrittäjältä vaadittavat ominaisuudet

Oman yrityksen perustaminen yleensä alkaa siitä, kun tekee päätöksen ryhtyä yrittäjäksi. Tuleva liikeidea tai toimiala ei ole tässä vaiheessa selvillä yrittäjäksi ryhtyvällä. Yrittäjäksi ryhdytään, sillä yrittäjyydellä on monia motivoivia asioita, kuten menestyminen ja voiton tekeminen, pystyy määrittelemään omia työtehtäviä ja työaikoja, saa toteuttaa itseään sekä palkkaamaan muita työntekijöitä. Yrittämisessä hyödynnetään omia taitoja, tehdään toiminnasta kannattava sekä uskotaan omaan liikeideaan. Yrittämisessä hyödynnetään omia ammattitaitoja, sosiaalisia taitoja sekä kielitaitoja. Yksi yrittäjän määritelmä on seuraava: yrittäjä on henkilö, joka harjoittaa yksin tai yhdessä muiden kanssa liiketoimintaa, jonka tavoitteena on voiton tuottaminen ja johon liittyy riskin ottaminen. (Suomen Uusyrityskeskukset 2014)

Ominaisuuksia, joita yrittäjän on hyvä omata ovat muun muassa ammattitaito, joustava, luova, rohkea ja päättäväinen, tuloshakuinen sekä ahkera. Lisäksi yrittäjän tulee olla paineensietokykyinen ja vastuun kantava. Yrittäjälle sopivia ja tyypillisiä ominaisuuksia on esitelty tarkemmin kuvassa 1.

KUVA 1 Yrittäjän ominaisuuksia (Salon Aikuisopiston opetusmateriaali)

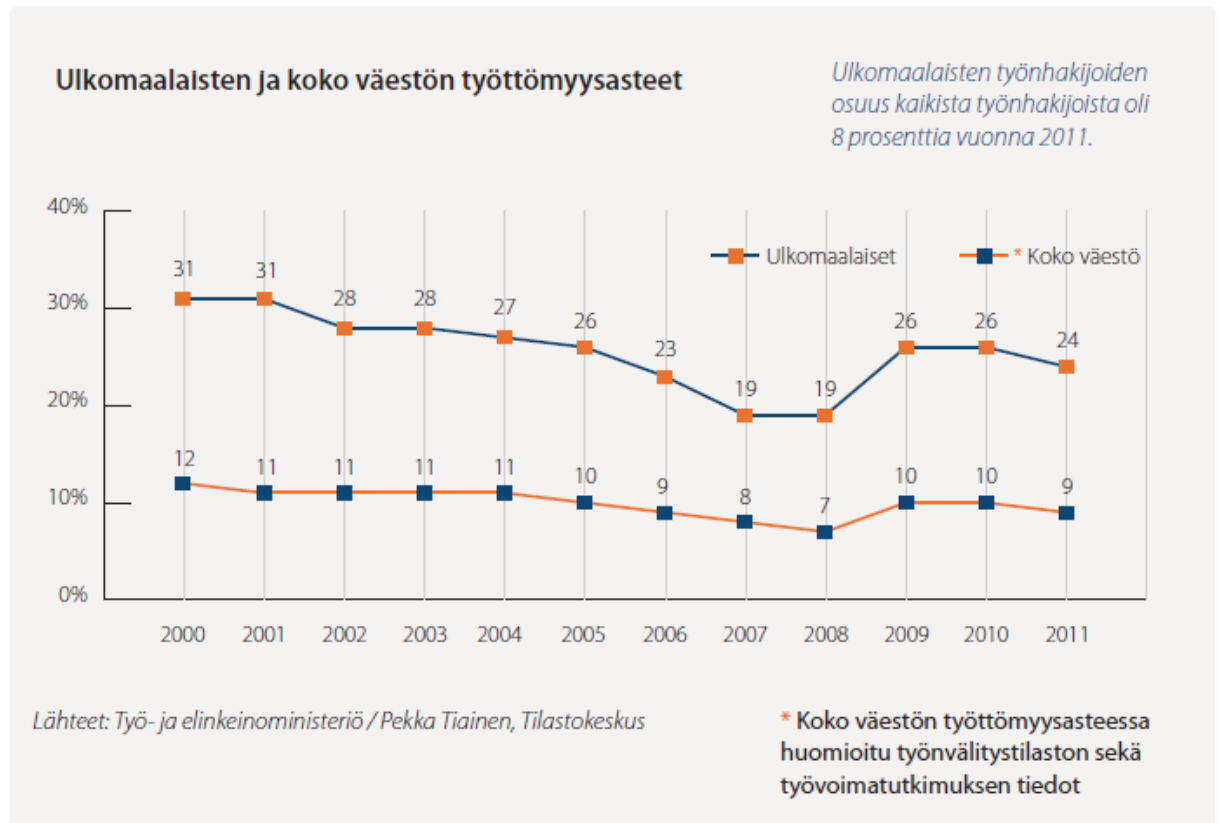
2.2. Maahanmuuttajat yrittäjinä Suomessa

Yrittäjyystoiminnalta odotetaan yleensä parantavan yrittäjän toimeentuloa. Yrittäjyys antaa monia mahdollisuuksia saavuttaa itsenäisen ja arvostetun sosiaalisen aseman riippumatta siitä, menestyykö oma yritys taloudellisesti vai ei. Yrittäjyydellä on mahdollista kehittää myönteinen minäkuvan sekä saavuttaa sosiaalisen aseman yhteiskunnassa. (Wrede & Nordberg, 2010, 38–39)

Maahanmuuttajilla on poikkeuksellisen vaikea tehdä valintoja löytääkseen paikkaansa Suomen yhteiskunnassa. Yrittäjyys onkin ensimmäinen mieleen tuleva ratkaisu ja usein jopa ainoa tarjolla oleva realistinen vaihtoehto suomalaisilla työmarkkinoilla. (Wrede & Nordberg, 2010, 40–41)

Suomen maahanmuuttajien keskuudessa yrittäjyystoiminta on todella yleistä. Suurimmat syyt yrittäjyyteen ovat maahanmuuttajien erilaiset maahanmuutto-taustan aiheuttamat haitat työmarkkinoilla sekä syrjintä. Työmahdollisuuksien

puute on usein tärkein syy oman yrityksen perustamiselle. (Wrede & Nordberg, 2010, 32) Suomalaisissa tutkimuksissa on tullut ilmi, että Suomessa asuvien maahanmuuttajien halu ryhtyä yrittäjiksi liittyy osittain heidän huonompaan asemaansa työmarkkinoilla. (Joronen & Ali, 2000)

KUVA 4. Ulkomaalaisten ja koko väestön työttömyysasteet. Lähde. http://www.migri.fi/download/34214_maahanmuutto_2011_tilastokatsaus.pdf

Ulkomaalaisten ja koko väestön työttömyysasteet taulukosta nähdään kuinka vuodesta 2000 - 2011 työttömyysasteet ovat muuttuneet ulkomaalaisten ja koko Suomen väestössä. Vuoden 2000 työttömyysaste koko väestöstä oli 12 prosenttia kun taas vuonna 2011 työttömyysaste oli 9 prosenttia. Kuvasta huomataan, että suuria muutoksia ei ole tullut näin 12 vuoden aikana. Luvut ovat pysyneet tasaisesti noin 10 prosentin paikkeilla.

Kun kuvasta katsotaan ulkomaalaisten työttömyysasteet, vuonna 2000 työttömyys oli 31 prosenttia ja vuonna 2011 24 prosenttia. Työttömyysprosentti on tullut tasaisesti alaspäin vuoteen 2008 asti. Vuonna 2009 työttömyysprosentti nousi jälleen 26 prosenttiin. Ulkomaalaisten työttömyys aste on noin kolminkertainen verrattuna koko väestöön.

Erilaisia kieli- ja ammattikoulutusohjelmia on kehitelty ja kehitellään helpottamaan maahanmuuttajien siirtymistä työmarkkinoille. Se on yksi keino taata heille sosiaalinen integraatio suomalaiseen yhteiskuntaan. (Wrede & Nordberg, 2010, 72)

2.3. Yrittäjyysaktiivisuus äidinkielen mukaan

Taulukkoon on listattu maahanmuuttajien yrittäjyysaktiivisuus äidinkielen mukaan. Taulukkoon on listattu äidinkieli, yrittäjien lukumäärä, työllisten lukumäärä ja yrittäjienosuus työllisistä prosentteina. Turkkilaiset miehet toimivat taulukon mukaan eniten yrittäjinä (36,4 %) verrattuna työllisiinsä kun taas vähiten virolaiset (8,1 %).

Albaanimiesten yrittäjien lukumäärä vuonna 2010 Tilastokeskuksen mukaan oli 203, työllisiä oli 1459 ja yrittäjien osuus työllisistä oli 13,9 prosenttia. Muuten yrittäjinä toimivien maahanmuuttajien sukupuolijakauma oli samanlainen kuin yrittäjinä toimivien Suomen kansalaisten kanssa. Tilasto on otettu vuonna 2010. Tilastokeskuksen mukaan suomalaisista yrittäjistä 66 prosenttia oli miehiä ja 34 prosenttia oli naisia.(Hel.fi)

Kun vertaamme albaanialaisten miesten yrittäjyys osuutta albaanialaisten naisten yrittäjäosuuteen, eivät albaanialaiset naiset pääse edes listaan.

Äidinkieli	Yrittäjät (lkm)	Työlliset (lkm)	Yrittäji- en osuus (%) työl- lisistä
venäjä	820	8 736	9,4
eesti, viro	592	7 353	8,1
englanti	553	4 203	13,2
turkki	734	2 019	36,4
arabia	320	1 848	17,3
kiina	300	1 638	18,3
saksa	240	1 610	14,9
albania	203	1 459	13,9
kurdi	436	1 308	33,3
vietnam	111	1 090	10,2
ranska	104	887	11,7
persia	137	745	18,4
bengali	121	700	17,3
Yli 100 yrittäjän kieliryhmät yht.	4 671	33 596	13,9
Alle 100 yrittäjän kieliryhmät yht.	1 145	14 710	7,8
Vieraskieliset yhteensä	5 816	48 306	12,0

KUVA 2. Vieraskielisten miesten yrittäjyysaktiivisuus äidinkielen mukaan vuonna 2010, erikseen suurimmat ryhmät (vähintään 100 yrittäjää). Lähde. Tilastokeskus 2012b. Lähde.
(http://www.hel.fi/hel2/tietokeskus/julkaisut/pdf/12_11_19_Tutkimuksia_2_Joron_en.pdf)

Äidinkieli	Yrittäjät (lkm)	Työlliset (lkm)	Yrittäjien osuus (%) työllisistä
venäjä	1 057	13 147	8,0
eesti, viro	567	8 425	6,7
thai	384	1 944	19,8
englanti	119	1 575	7,6
kiina	205	1 565	13,1
vietnam	166	1 075	15,4
Yli 100 yrittäjän kieliryhmät yht.	2 498	27 731	9,0
Alle 100 yrittäjän kieliryhmät yht.	807	11 771	6,9
Vieraskieliset yhteensä	3 305	39 502	8,4

KUVA 3. Vieraskielisten naisten yrittäjyysaktiivisuus äidinkielen mukaan vuonna 2010, erikseen suurimmat ryhmät (vähintään 100 yrittäjää). Lähde. (http://www.hel.fi/hel2/tietokeskus/julkaisut/pdf/12_11_19_Tutkimuksia_2_Joron_en.pdf)

2.4. Kosovon liiketoiminta ja työllistyminen

Kosovon talouskasvu on viime vuosina ollut suhteellisen voimakasta verraten muihin alueen maihin. Balkanin alueen maissa BKT-luvut ovat menneet myös miinuksien puolelle, Kosovossa kasvua on ollut 3-7 prosenttia. Kosovon väkiluku on noin 1,8 miljoonaa ihmistä. Kosovon tilastokeskuksen arvion mukaan kosovolaistaustaisista noin 28 prosenttia elää ulkomailla. Kosovolla on nuori väestö, jonka keski-ikä on 29 vuotta ja työttömyys on iskenyt eniten nuoriin. Nuorisotyöttömyyden on arvioitu olevan jopa yli 60 prosenttia.

Maatalous työllistää noin viidenneksen maan työssäkäyvistä, mutta sektori on pientilavaltainen ja tuotteiden edelleenjalostus on vähäistä. Tärkeimmät tuotteet ovat vehnä, maissi, erilaiset juurekset sekä viini. Tästä huolimatta Kosovo tuo ulkomailta valtaosan kaikesta ruoasta. Kosovon hallitus katsoo nyt maatalous-

sektoria mahdollisena kehittämisalueena, johon voisi syntyä teollisuutta ja uusia työpaikkoja.

Kosovon yrityksistä suurin osa on parin henkilön tai perheen työllistäviä pienyrityksiä, kuten rakennus-, ravintola- ja muita palvelualojen yrityksiä. Palvelusektori on ylivoimaisesti suurin Kosovon BKT:n muodostuksessa. Tilaston mukaan palvelusektori on 65 prosenttia, teollisuus tulee toisena hieman yli viidenneksen osuudella ja maatalous noin 15 prosenttia. (Ulkoasiainministeriö, 2014)

The World Bank raportin: Doing Business 2015 mukaan Kosovo jatkaa parantamistaan liiketoiminnan investoimiseen. The World Bank julkaisee uudessa raportissa ennusteen liiketoiminnan edellytykset. Raportti kattaa 189 maata eri puolelta maailmaa. Kosovo sijoittuu tilastojen mukaan sijalle 75. Vuonna 2014 Kosovo oli sijalla 81. Parannusta on muun muassa tapahtunut yritysrekisterimenettelyssä. Maassa yleisenä ongelmana on rakennuslupien saaminen, sopimusten täytäntöönpano, omaisuuden rekisteröiminen sekä maksukyvyttömyyden ratkaiseminen. Kärkimaita tilastossa ovat muun muassa Singapore, Uusi-Seelanti, Hongkong, Tanska sekä Suomi. (Economic Initiative for Kosovo)

2.5. Suomi tukemassa Kosovoa

Suomi on mukana rahoittamassa hanketta, jonka tarkoitus on edistää ulkomailla asuvien kosovolaisten rahälähetysten ja sijoitusten ohjautumista köyhyyttä vähentävään ja työllisyyttä lisäävään toimintaan. Diaspora Engagement for Economic Development-hanketta toteuttaa YK:n kehitysohjelma Kosovossa. Suomessa tämän verkoston rakentaminen sai vauhtia kosovolaistaustaisten yrittäjien tapaamisessa. Tapaamisessa oli mukana noin sata yrittäjää. Tähän mennessä rahälähetykset on kohdistettu yksittäisiin kotitalouksiin. Yrittäjaverkostoja on tähän mennessä rakennettu jo 16 maassa, muun muassa Saksassa, Sveitsissä ja Yhdysvalloissa, jossa mukana on suurempia sijoittajia.

Tapaamisessa oli mukana Kosovon diasporaministeri Ibrahim Makolli, jossa hän kertoi maan tilanteesta ja Suomen tuesta. Makollin mukaan kosvolaisia yrittäjiä on paljon ulkomailla. Hän korosti myös ulkomailla asuvien kosvolaisten tietotaitoa, jota Kosovo tarvitsee. Hän kannusti Suomea ja Kosovoa tekemään yhteistyötä etenkin lääketieteessä, koulutuksessa ja demokraattisten instituutioiden vahvistamisessa. Makolli korostaa artikkelissa laajan diasporan apua ennen sotaa, sodan aikana ja sen jälkeen on nostanut Kosovoa. Kosovosta lähteneiden siirtolaisten rahälähetykset vastaavat noin kymmenesosasta maan bruttokansantulosta. Joka viides talous saa rahälähetyksiä ulkomailta. Kosovo tarvitsee investointeja, jotta maahan saadaan lisää työpaikkoja. (Ulkoasiainministeriö)

3 SALON SEUDUN TUKI MAAHANMUUTTAJIEN KOULUTUKSEEN

Tässä kappaleessa kerrotaan Salossa tarjotun koulutusmahdollisuuden maahanmuuttajille. Kerromme tarkemmin, mitä kukin koulutusohjelma tarjoaa ja miten ne eroavat toisistaan.

3.1. Koulutus ja kurssit

Salon seudun aikuisopisto on monialainen aikuiskoulutuksen ja työelämän kehittämispalveluiden tuottaja Salon alueella. Se on työelämän kumppani osaamisen kasvattamisessa. Siellä suunnitellaan ja toteutetaan niin yksilöllisiä koulutuspalveluja kuin kehittämispalveluja yrityksille ja työyhteisöille sekä osallistujalle. (Salon seudun aikuisopisto)

Salon seudun aikuisopisto tarjoaa maahanmuuttajille suomen kielen koulutuksia sekä uravalmennuksia työelämään, jonka jälkeen maahanmuuttajan on helpompi työllistyä Suomessa taikka ryhtyä yrittäjäksi. Tarkoitettuja kursseja maahanmuuttajille Salon seudun aikuisopistossa ovat kotoutumiskoulutus maahanmuuttajille, aktivaattori-uravalmennus maahanmuuttajalle sekä työhön valmennus maahanmuuttajalle.

Kurssi kotoutumiskoulutus maahanmuuttajalle on tarkoitettu maahanmuuttajille, jotka ovat työttöminä tai työsuhteet ovat päättymässä. Koulutuksessa opiskellaan suomen kieltä ja asioita, joita maahanmuuttajat tulevat tarvitsemaan Suomessa. Koulutuksen tavoitteena on löytää maahanmuuttajille sopiva työ- tai opiskeluala. Koulutus on maahanmuuttajille maksuton ja se kestää noin vuoden.

Salon Seudun Aikuisopisto tarjoaa myös kurssia nimeltään Aktivaattori-uravalmennus. Kurssi on tarkoitettu työttömille maahanmuuttajille. Maahanmuuttajat saavat tietoa työllistymismahdollisuuksista ja koulutusvaihtoehdoista

sekä valmennusta urasuunnittelussa. Uravalmennuksen tavoite on tukea maahanmuuttajia sekä ohjata heitä ammatinvalinnoissa, näin valmennuksen avulla maahanmuuttajien uravaihtoehdot selkeytyvät ja heidän on helpompi hakeutua ammatilliseen koulutukseen ja työelämään. Valmennus toteutetaan ryhmävalmennuksena ja se on myös maksuton. Valmennukseen voi hakea Varsinais-Suomen TE-toimistosta.

Maahanmuuttajilla on yhtenä vaihtoehtona myös osallistua kurssiin, joka on työhön valmennus kurssi. Kurssissa halutaan parantaa mahdollisuuksia työllistyä Suomessa. Valmennuksen tavoitteena on tukea maahanmuuttajia työhauissa ja pääsyä työelämään. Heille tarjotaan apua sopivan työpaikan etsimisessä ja ohjataan heitä työssä pysymiseen työsuhteen alussa. Kurssissa kartoitetaan ensin maahanmuuttajan osaaminen ja kiinnostuksen kohteet, jonka jälkeen hänelle etsitään sopiva työpaikka. Kurssiin voi hakea paikallisesta työ- ja elinkeinotoimistosta. (Salon Seudun Aikuisopisto)

4 MAAHANMUUTTAJAT SUOMESSA

Tässä tutkimusosiossa tarkastellaan taulukkojen avulla maahanmuuttajia Suomessa. Tarkastelemme tarkemmin, mistä Suomen väestöä koostuu äidinkielen mukaan, tutkimme ulkomaalaisten määrää alueittain Suomessa, otamme esille missä kaupungissa on maahanmuuttajia eniten. Tarkennamme vielä, missä ja kuinka paljon albaaneja on kyseisessä kaupungissa. Vertaamme työttömyysastetta ulkomaalaisten ja koko väestön välillä.

Sisennämme yrittäjäaktiivisuutta maahanmuuttajien äidinkielen mukaan. Katsoimme kuinka albaanialaiset miehet sijoittuvat yrittäjinä muihin maahanmuuttajamielisiin. Otamme esille myös maahanmuuttajien naisten yrittäjäosuutta.

4.1. Suomen väestö äidinkielen mukaan

Suomeen muuttaneista ulkomaalaisista on moni peräisin Euroopasta. Suomi poikkeaa muista Euroopan maista kahdessa suhteessa. Ensinnäkin Suomessa on todella vähän ulkomaalaisia koko väestöön verrattuna. Suomessa asuu noin neljä prosenttia ulkomaalaisia. Lisäksi muuhun Eurooppaan verrattuna pienempi osuus Suomeen muuttaneista on peräisin Aasiasta, Afrikasta ja Latinalaisesta Amerikasta. Euroopasta peräisin ulkomaalaisia on Suomessa eniten Venäjältä sekä Virosta, niinpä Suomelle leimallinen piirre on suuri Venäjältä ja Virosta muuttaneiden osuus. (Säävälä, 2011, 7 – 8)

Taulukosta näemme Suomen väestön äidinkielen mukaan. Taulukkoon on huomioitu Suomen väkiluku vuonna 2011, joka oli 5 401 267. Äidinkieleltään suomenkielisiä on 90,04 %, ruotsinkielisiä 5,39 % ja saamenkielisiä 0,03 %. Muita kuin suomen, ruotsin tai saamea äidinkielenään puhuvia oli 4,53 % väestöstä. Albania äidinkieleltään Suomen väestöstä oli 0,14 %, kolmanneksi vähiten. Suurin vieraskielinen ryhmä nousi Venäjä 1,08 %.

Suomen väkiluku 2011: 5 401 267

Kielet	Osuus väestöstä	%
suomi	4 863 351	90,04 %
ruotsi	291 219	5,39 %
saame	1 870	0,03 %
Suurimmat vieraskieliset ryhmät		
venäjä	58 331	1,08 %
eesti, viro	33 076	0,61 %
somali	14 045	0,26 %
englanti	13 804	0,26 %
arabia	11 252	0,21 %
kurdi	8 623	0,16 %
kiina	8 257	0,15 %
albania	7 408	0,14 %
thai	6 342	0,12 %
vietnam	6 060	0,11 %
Vieraskielisiä yhteensä	244 827	4,53 %

KUVA 2. Suomen väestö äidinkielen mukaan. Lähde: http://www.migri.fi/download/34214_maahanmuutto_2011_tilastokatsaus.pdf

4.2. Ulkomaalaisten määrä alueittain Suomessa 2011

Ulkomaalaiset ovat usein keskittyneet maan suurimpiin kaupunkeihin. 65 prosenttia kaikista Suomessa asuvien ulkomaalaisista asuu Suomen kymmenessä suurimmassa kaupungissa. (Väestöliitto 2012)

Kuvassa on taulukko, johon on laitettu kaupunki, ulkomaalaisten määrä, kyseisen kaupungin asukasluku ja viimeisessä palkissa on ulkomaalaisten osuus prosentteina asukasluvusta.

Kuvasta huomaa, että Helsingissä asuu eniten ulkomaalaisia. Ulkomaalaisten osuus alueen asukasluvusta on 8,0 %, Salossa ulkomaalaisten määrä Salon asukasluvusta on 4,0 %.

Kunta	Ulkomaan kansalaisten määrä	Alueen asukasluku	Ulkomaalaisten osuus %
Helsinki	47 878	595 384	8,0 %
Espoo	18 813	252 439	7,5 %
Vantaa	14 775	203 001	7,3 %
Turku	9 506	178 630	5,3 %
Tampere	8 523	215 168	4,0 %
Oulu	3 798	143 909	2,6 %
Lahti	3 650	102 308	3,6 %
Vaasa	3 604	60 398	6,0 %
Jyväskylä	3 415	132 062	2,6 %
Kotka	2 919	54 831	5,3 %
Lappeenranta	2 683	72 133	3,7 %
Salo	2 236	55 283	4,0 %
Kouvola	2 013	87 567	2,3 %
Kuopio	1 841	97 433	1,9 %
Porvoo	1 670	48 833	3,4 %

KUVA 3. Ulkomaalaisten määrä alueittain Suomessa 2011. Lähde: http://www.migri.fi/download/34214_maahanmuutto_2011_tilastokatsaus.pdf

Vantaan Sanomien mukaan Itä-Euroopassa noin 20 vuotta sitten reaalisisiälismin romahtaessa ensimmäiset albaniaa äidinkielenään puhuvat muuttivat Uudellemaalle. Albaanien määrä on kasvanut huomattavasti Uudellamaalla koko ajan. Vuonna 1992 albaaneja oli vain 40, mutta 10 vuotta myöhemmin oli albaaneja jo yli 2 000. Albaniankieliset ovat valtaosin Albaniasta tai Kosovosta. Nykyisin albaniankielisiä asuu Uudellamaalla noin 4 300. (Vantaan Sanomat)

5 TUTKIMUS: KOSVOLAISEN YRITYS SUOMESSA

Tässä tutkimusosiossa tarkastelemme kosvolaisen yrittäjän liiketoimintaa ja avaamme hänen näkemyksiä yrittäjyydestä Suomessa. Avaamme myös yrittäjän näkökulmaa ja mielipidettä mikä hänen käsityksensä on, mitkä ovat kosvolaisien yrittäjien yleisimmät toimialat, missä päin Suomea ja syyt yleisimpiin toimialoihin. Tutkimusosiossa tulee myös ilmi ominaisuuksia, joita kosvolainen yrittäjä omistaa. Haastattelu on toteutettu vapaa muotoisella haastattelulla.

5.1. Kosvolainen yrittäjä Suomessa

Kosvolainen yrittäjä toteuttaa liikeideansa kauppakeskuksessa. Yrittäjä perusti autopesulan, jossa autoilijat saavat autonsa puhtaaksi samalla, kun tekevät ostoksia kauppakeskuksessa. Yrittäjä kertoo liikeideansa tulleen nähtyään toisista kaupungeista autopesulan kauppakeskuksen yhteydessä. Hän kertoo haastattelussa, että kyseistä liikeideaa ei hänen kaupungissaan ollut aikaisemmin.

Autopesulassa voi asiakas pesettää auton hellästi käsinpesulla. Tarjolla on myös liuotinpesuja ja vahapesuja sekä sisäpesun että – imuroinnin tarvittaessa.

Haastattelussa yrittäjä kertoo, että Suomeen hän on muuttanut perheensä kanssa, kun oli itse viisivuotias. Suomessa on hän asunut jo 22 vuotta. Aikaisemmin hän kertoo toimineena perheen ravintolassa ja baarimestarina.

Toteuttaakseen liikeideansa, piti kauppakeskuksen parkkihalliin kuitenkin tehdä erilliset ilmastointi sekä vesieristykset autopesulalle. Yrittäjä kertoo, että ainoaksi haasteelliseksi asiaksi jäikin tuo rakennuspulma. Hän ei kokenut muita asioita haasteellisiksi. Hän kertoo, että suomen kieltä hän osaa puhua todella sujuvasti ja paperiasiat hoitaa. Hän mainitsee, että nuo ovat tekijöitä, jotka vaikuttavat kosvolaisien yrittäjien haasteellisuuteen.

Kokemuksensa yrittäjänä Suomessa hän sanoo olevan lottovoitto. Yrittäjä kertoo, kuinka paljon Suomessa saa tukea ja tietoa oman yrityksen perustamiseen.

Hän luettelee monia yrityksiä ja nettisivuja, josta saa apua oman liikeidean toteuttamiseen. Oman yrityksen avaamiseen hän sai paljon onnitteluja ja asiakkaatkin ovat olleet positiivisesti yllättyneitä ja tyytyväisiä uuteen palveluun.

Hän ei ole itse kokenut syrjintää tai omituista toimintatapaa vaikka ei ole suomalainen. Maahanmuuttajan on myös helppo saada tukea ja tietoa yrityksen avaamiseen. Hän mainitsee kuitenkin, että siihen vaikuttaa kielitaito, tietämättömyys ja asenne. Hän toteaa, että Suomessa on tarkat toimintatavat ja niitä kuuluu kunnioittaa.

Kysyimme yrittäjältä eroaako Suomessa perustettu yritys Kosovoon perustettuun yritykseen ja onko ylipäättään yrittäjyydellä eroavaisuuksia. Yrittäjä mainitsee uudemman kerran, että Suomessa on tarjolla internetistä, kirjoista ja yrityksistä, jotka auttavat liikeidean toteuttamisessa. Hän kertoo, että Suomessa katsotaan tarkemmin onko liikeidea kannattava ja mitkä ovat mahdolliset riskit ja muut tekijät, jotka voivat vaikuttaa yritykseen. Kosovossa yrityksen perustaminen on helppoa, mutta siellä ei välttämättä katsota niin tarkkaan, onko liikeidea kannattava taika onko kilpailevia yrityksiä paljon lähistöllä. Suomessa perustettu yritys on kalliimpaa kuin Kosovoon perustettu yritys. Hintaan vaikuttaa liiketoimiloiden vuokrat, työntekijöiden palkat, vakuutukset, verotus, työvälineet ja materiaali. Yrittäjä mainitsee myös, että arkielämän aikatauluttaminen Kosovossa on vaikeampaa. Kosovossa yrittäjien on pakko sopeutua suunnittelemattomuuteen kun taas Suomessa kaikki järjestetään aikataulun mukaisesti. Yrittäjä kertoo myös, että Kosovossa esimiehet eivät välttämättä ole niin "läheisiä" työntekijöidensä kanssa kuin Suomessa. Hän mainitsee esimerkin kuinka Suomessa työnantaja/yrittäjä tulee keskustelemaan työntekijöiden kanssa vapaa-ajasta, kysyy kuulumisia ja ottaa huomioon työntekijöiden toiveet kuten menot. Asiat saadaan aina järjestettyä, kunhan asioista ilmoittaa ajoissa.

Kysyimme syvähaastattelussa, onko rahan saannilla vaikutusta elämänlaadun kanssa. Kosovolainen yrittäjä on sitä mieltä, että vaikutusta sillä tietenkin on mutta suurimmat tekijät ovat hänelle läheiset ihmissuhteet, toimeentulo ja onnellinen perhe-elämä.

Halusimme saada syvähaastattelussa myös selville yrittäjän käsitys siitä, mitkä ovat kosvolaisien yrittäjien yleisimmät toimialat Suomessa, miksi ja missä päin Suomea on eniten kosvolaisia yrittäjiä? Yrittäjä kertoo, että hänen käsityksensä mukaan yleisimmät kosvolaiset yritykset Suomessa ovat rakennusalan- ja ravintola-alan yrityksiä. Syitä tähän yrittäjä ei tarkkaan osaa sanoa. Yrittäjä kertoo, että monella vanhemmalla, kuten hänen vanhemmillaan on suoritettu ammattitutkinto tai yliopistotutkinto, mutta niitä ei hyväksytty Serbiassa, syinä sodan vallatessa Kosovossa ja tutkinnot olivat suoritettu albanian kielellä. Suomenkielen riittävä taito on monella puutteellinen, joten monet aloittavat alusta Suomessa kouluttautumisen erilaisten kurssien avulla.

Yleisimmät paikkakunnat, missä kosvolaisia asuu ovat Helsinki, Espoo ja Turku. Yrittäjä sanookin, että nuo ovat yleisimmät paikkakunnat missä kosvolaisia yrittäjiä on. Hän listaa Helsingin ykköseksi. Salosta hän sanoo, että suhde siihen kuinka paljon kosvolaisia asuu Salossa, on yrittäjyyttä paljon. Hän arvioi Salossa asuvan noin 40 albaani perhettä, josta 7 on yrittäjiä.

Haastattelussa tuli myös esille perinteisiä ominaisuuksia, joita kosvolainen yrittäjä omistaa. Yrittäjän mielestä, kosvolaiset yrittäjät ovat rohkeita, innokkaita ja lujatahtoisia. Temperamenttisyys on myös ominaisuus, mitä monet omistavat.. Kulttuurieroja on monia, mutta erot eivät ole niinkään suuria kuin jossain muissa maissa. Kyse ei aina ole kielestä, vaan erilaisesta tavasta nähdä asioita ja reagoida niihin.

6 TUTKIMUKSEN JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimusosuudessa syvähaastattelussa pääpiirteiksi nousivat kosovolaisten yrittäjyys ja kosovolaisten sopeutuminen Suomeen.

Teoriaosuudessa kerrottiin yrittäjyydestä ja yrittäjältä vaadittavia ominaisuuksia sekä katsottiin maahanmuuttajien yrittäjyyttä Suomessa. Wrede ja Nordberg kertoivat teoriaosuudessa, että suurimmat syyt yrittäjyyteen ovat maahanmuuttajien erilaiset maahanmuuttotaustan aiheuttamat haitat työmarkkinoilla sekä syrjintä. Yrittäjyydellä on mahdollista kehittää myönteinen minäkuvan sekä saavuttaa sosiaalisen aseman yhteiskunnassa. Teoriaosuudessa kerrottiin myös Salon Seudun tuki maahanmuuttajille. Salossa on erilaisia kurssi ja koulutus mahdollisuuksia, jossa pystytään opiskelemaan suomen kieltä sekä uravalmennusta työelämään. Tämän jälkeen on maahanmuuttajilla helpompi työllistyä Suomessa tai ryhtyä yrittäjäksi.

Haastattelun myötä saimme selville, että suomenkielentaito on isossa roolissa niin yritystoiminnan perustamisessa kuin sopeutumiseen yhteiskuntaan. Oma aktiivisuus sekä asenne vahvistavat yrittäjän hyviä puolia. Vaikeuksia tuottavat jonkin verran kulttuurierot, esimerkiksi täsmällisyys, sekä tietämättömyys asioista yrityksen perustamiseen.

Käsitys siitä, mitä kosovolaiset yrittäjät harjoittavat eniten Suomessa on rakennus- ja ravintola-ala. Lähteiden mukaan Kosovossakin on eniten yrityksiä kyseisistä aloista. Viime vuosina rakennusala on tullut yksi merkittävimmistä aloista Kosovon taloudessa. Rakennussektori on suuri taloudellinen potentiaali Kosovossa, ottaen huomioon tarvetta rakentaa uusia rakennuksia ja teitä.

Eniten kosovolaisia yrittäjiä on Helsingin seudulla, jonka jälkeen tulee Espoo ja Turku. Myös artikkelissa, jossa kerrotaan Diaspora Engagement for Economic development – hankkeesta käy ilmi, että valtaosa suomenkosovolaisten yrityksistä on ravintoloita ja muita pieniä perheyriksii, jotka sijoittuvat vahvasti Hel-

singin seudulle. Tuloksiin ollaan päästy kootessaan Suomen verkostoa hanketta varten. Hankkeessa oli mukana noin 100 yrittäjää.

Ominaisuuksia, mitä kosovolainen yrittäjä omistaa on rohkea, lujatahtoinen, innokas ja temperamenttinen. Kulttuurierot eivät ole suuria, pikemminkin erilainen tapa nähdä asioita ja reagoida niihin.

LÄHTEET

Hel.fi. Maahanmuuttajien yrittäjyys Suomessa. Viitattu 20.6.2014.

http://www.hel.fi/hel2/tietokeskus/julkaisut/pdf/12_11_19_Tutkimuksia_2_Joronen.pdf

Joronen, T. Mai, S. Abdullahi, A. 2000. Maahanmuuttajien yrittäjyys Helsingin seudulla. Helsinki: Helsingin kaupungin tietokeskus.

Lith, Pekka, artikkeli julkaistu Tilastokeskuksen Kuntapuntari-lehdessä 4/2007

Maahanmuuttoasioiden verkkolehti. Artikkel: Pakolaisesta tuli patriootti, http://www.intermin.fi/fi/ajankohtaista/monitorilehti/yhteiskunta_ja_kulttuuri/1/0/pakolaisesta_tuli_patriootti_24562

Salon Aikuisopisto. Viitattu 12.6.2014. <http://www.sskky.fi/aikuisopisto>

Salon Aikuisopisto. Aktivaattori-uravalmennus maahanmuuttajille. Viitattu 13.6.2014. <http://www.sskky.fi/aikuisopisto/aktivaattori-maahanmuuttajalle>

Salon Aikuisopisto. Työhön valmennus maahanmuuttajalle. Viitattu 13.6.2014. <http://www.sskky.fi/aikuisopisto/tyohonvalmennus-maahanmuuttajalle>

Stefanovic, V. Summa, T. 1995. Jugoslaviasta Suomeen: Entisen Jugoslavian alueen pakolaiset Suomessa. Porvoo 1995.

Suomen Uusyrityskeskukset ry. 2014. Yrityksen perustamisopas alkavalle yrittäjälle. Viitattu 18.9.2014.

http://www.perustamisopas.fi/sites/perustamisopas.fi/files/Perustamisopas_2014_web.pdf

Säävälä, M. 2009. Naisia kotoutumassa Eurooppaan: Vertailevan Femage-Hankkeen loppuraportti. Helsinki 2009.

Säävälä, M. 2011. Perheet muuttoliikkeessä: Perustietoa maahan muuttaneiden kohtaamisessa. Helsinki 2011.

Tilastokeskus. Maahanmuuttajat erilaisia yrittäjiä. Viitattu 7.7.2014.

http://www.stat.fi/artikkelit/2007/art_2007-10-26_001.html

The World Bank, Doing Business 2015. Viitattu 4.12.2014

<http://formin.finland.fi/Public/default.aspx?nodeid=42625&contentlan=1&culture=fi-FI>

Ulkoasianministeriö 2014. Viitattu 5.12.2014

<http://formin.finland.fi/Public/default.aspx?nodeid=42625&contentlan=1&culture=fi-FI>

Ulkoministeriön kehitysviestintä, Uutiset 9/2/2014. Viitattu 5.12.2014
<http://formin.fi/public/Print.aspx?contentid=311932&nodeid=15145&culture=en&contentlan=1>

Vantaan Sanomat. Artikkel: Albaanien sydän sykkii aina kolmelle maalle. Viitattu 2.11.2014, <http://www.vantaansanomat.fi/artikkeli/189189-albaanien-sydän-sykkii-aina-kolmelle-maalle>

Väestöliitto. Maahanmuuttajien määrä. Viitattu 4.11.2014,
http://www.vaestoliitto.fi/tieto_ja_tutkimus/vaestontutkimuslaitos/tilastoja-ja-linkkeja/tilastotietoa/maahanmuuttajat/maahanmuuttajien-maara/

Wrede, S & Nordberg, C. 2010. Vieraita töissä – Työelämän etnistyvä eriarvoisuus. Helsinki 2010: Hakapaino Oy.